

4.

2024

Detská chirurgia

Skutočný príbeh (str. 2 - 3)

Massimo Attanasio (str. 4 - 5)

**Minimálne invazívna
chirurgia v detskom veku (str. 6 - 7)**

**Detská chirurgia
v Banskej Bystrici (str. 8 - 10)**

Lekárske okienko (str. 12 - 13)

Prevenčia (str. 13)

Zimný príbeh (str. 14 - 15)

Novinky na klinike (str. 18 - 19)

Osobnosť Detskej chirurgie

Massimo Attanasio

DETSKÁ CHIRURGIA-OZ SLNIEČKO NA CESTE!

10

9

772729

958009

Milí naši čitatelia,

v poslednom čísle sme vám želali pekné leto. Je to neuveriteľné, no už je po ňom. Ubehlo neuveriteľne rýchlo. Veríme však, že ste si ho užili plnými dúškami a vaše ratolesti načerpali novú silu do ďalšieho školského roka.

V septembri sme pre vás pripravili nové číslo, v ktorom si môžete prečítať rozhovor s talianskym kuchárom Massimom, skutočný príbeh hrdinky Barborky, ktorú operovali naši chirurgovia miniminvazívnou metódou, či predstavenie Kliniky detskej chirurgie v Banskej Bystrici.

Dúfame, že sa vám nasledujúce strany budú páčiť a pri čítaní si (aspoň trochu) oddýchnete.

S pozdravom

tím Slniečka na ceste!

Editácia a korektúra textu:

Kristína Lóciová

(kika.lociova@gmail.com),

Júlia Andrejčíková

(juliaandrejcikova88@gmail.com).

Skutočný príbeh

HRDINKA SO ŠTYRMI NOVÝMI JAZVAMI NA BRUŠKU

Štvorročná Barborka bola jednou z pacientok našej nemocnice. Po tom, ako rodičia sponzorovali zmeny v jej stravovaní, rozhodli sa vyhľadať pediatra. „Začalo to bolesťou bruška v auguste 2023, vždy večer. Nič jej nechutilo, málo papala a nič sa jej nechcelo.“ V septembri jej lekár spravil odbery krvi a v novembri ich poslal na sono. Počas čakania na sono hľadali alternatívy jedál, z ktorých by Barborka nebolo zle. Vysadili mlieko a bolesti bruška takmer

ustali. Aj napriek tomu sa rozhodli absolvovať spomínané sono, ktoré odhalilo 4,5 cm cystu v brušku, ktorá sa vnárala do žalúdka. Po konzultáciách s viacerými lekármi rozhodli, že cysta pôjde von, aby ďalej nerástla. Kým čakali na termín zákroku, na Barborku dohliadala MUDr. Záhradníková. Počas kontrol v nemocnici rodičom radila osobne a keď si niečím doma neboli istí, mohli s ňou komunikovať e-mailom. „Bola skvelá, veci nám vysvetľovala aj trikrát.“

Na stravovacie návyky museli rodičia upozorniť aj škôlku, ktorú Barborka navštevuje. „Jedlo do škôlky sme jej nosili my a prosili sme panie učiteľky, aby kontrolovali a hlásili nám, koľko dcéra zjedla. Stávalo sa, že rožok jedla hodinu a po zjedení štvrtinu už tvrdila, že nie je hladná.“

18. júna 2024 operoval Barborku doc. Babala, ktorý sa rozhodol pre laparoskopickú operáciu. Malej hrdinke zostala spomienka vo forme štyroch maličkých jaziev na brušku. Celá operácia trvala dve a pol hodiny a okrem

vyoperovaného útvaru jej museli vziať aj časť žalúdka, aby sa uistili, že útvar vyšiel von celý. Zistili najmä, že išlo o duplikatúru žalúdka, raritnú vrodenú vývojovú chybu.

Ako sama mama spomína: „Do jedla sme ju predtým museli vyslovene nútiť. Nepočítavala hlad, keďže žalúdok bol veľmi zmenšený. Denne zjedla niekoľko piškót a pár lyžičiek polievky a bola najedená, no verím, že sa to teraz zlepší.“ Po operácii ju čakala dvojtýždňová diéta, postupné zaraďovanie všetkých potravín do jedálnečky a ako bolestné? „Sľúbila som jej desať kopčekov zmrzliny!“, uzatvára mama.

Touto cestou by som sa rada poďakovala doc. Babalovi za odvážny miniinvazívny operačný výkon, MUDr. Záhradníkovej za predoperačnú starostlivosť, lekárom a sestričkám KDCH (oddelenie dievčat) za pooperačnú starostlivosť. Len vďaka nim mohla Barborka začať prospievať.

Osobnosť
DETSKEJ
CHIRURGIE

MASSIMO

Celebritný šéfkuchár

V tomto čísle časopisu sme vypovedali známeho talianskeho kuchára Massima. V rozhovore nám prezradil, ako vznikajú recepty v jeho kuchyni, aké je najobľúbenejšie jedlo jeho detí, ale aj to, odkiaľ sa dozvedel o OZ Slniečko na ceste.

Ako dlho si na Slovensku?

Som tu 28 rokov. Pôvodne to bola dovolenka. Mal som tu kamarátov, ktorí vlastnili obchody s oblečením, a keď sme sa išli najesť, zistil som, že gastro je na veľmi slabej úrovni. Hneď mi začali hlavou víriť myšlienky, či tu nie je nejaká dobrá ulica, na ktorej by som mohol otvoriť vlastný podnik.

Existuje jedlo, ktoré varíš úplne najradšej?

Najradšej pečiem, zbožňujem koláče.

Čo nesmie chýbať v slovenských bryndzových haluškách?
Bryndza a slanina.

Kde čerpáš inšpiráciu na jedlá?

V časopisoch, knihách alebo od iných kuchárov. Vezmem si dva,

tri recepty, pospájam si ich a vytvorím z nich úplne nové jedlo. Všetko je to o fantázii, musíš skúšať a ochutnávať.

Vieš nám poradiť, ako naučiť deti zdravo jesť?

Ťažko. Nie je to ľahké. Mám tri deti a ich najobľúbenejšie jedlo je chlieb s parmezánom. Deťom nevieš vysvetliť, že brokolica je zdravá, nebudú ti rozumieť. Musíš len skúšať variť zdravé jedlá. Ony si na to zvyknú, a potom im to už nemusíš vysvetľovať.

Malo niektoré z tvojich detí vážnejší úraz?

Malo. Išli sme do garáže po auto a pri zatváraní garážovej brány dcéra prerezalo šľachu v členku. Utekali sme do nemocnice na Kramároch, kde ju museli hneď operovať a nechali si ju tam. Bolo to hrozné.

Ako ste to preživali?

Nemám rád nemocnice. Ak by

sa úraz stal mne, tak to ani ne-
riešim, ale keď sa stane niečo de-
tom, vtedy sa mi nechce ani žiť.
Ale to je asi normálne, prežíva to
každý rodič.

Odkiaľ si sa dozvedel o OZ SI- niečko na ceste?

Lenka (zakladateľka) je moja ka-
marátka. Bola u mňa na kurze
varenia, rozprávali sme sa o tom,
kde pracuje a čomu sa venuje,
a mňa to zaujalo.

V rámci spoločných aktivít ste s Lenkou vymysleli varenie na klinike. Už viete, čo pripravíte deťom?

Určite niečo rýchle, zdravé a jed-
noduché. Uvaríme cestoviny.

Chcel by si niečo odkázať na- ším čitateľom?

Tešte sa zo života! Je jedno, či
máme, alebo nemáme peniaze,
no mali by sme sa tešiť, že sme
zdraví my a hlavne naše deti.

DARUJ DARČEK POD STROMČEK

Urobme
radosť deťom
na detskej
chirurgii

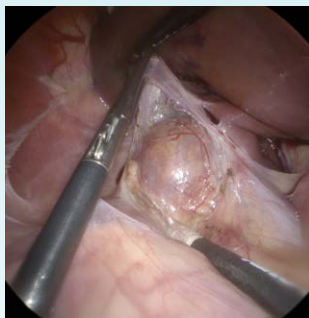
Pre viac info
nám napíšte na
info@detska-chirurgia.sk

MINIMÁLNE INVAZÍVNA CHIRURGIA V DETSKOM VEKU

Minimálne invazívna chirurgia je v súčasnosti štandardne používanou metódou v detskej chirurgii už od novorodeneckého obdobia. Zaujíma vás, ako sa dostala medzi klasické operácie? Pre predstavu uvedieme príklad chirurgického odstránenia slepého čreva. Klasickú metódu pomocou rezu brušnej dutiny popísal v roku 1894 chirurg McBurney. Trvalo 99 rokov, kým chirurg Semm vykonal v roku 1983 prvý laparoskopickú apendektómiu. Ďalších 8 rokov trvalo, kým profesor Valla zverejnil skupinu prvých detských pacientov operovaných laparoskopicky.

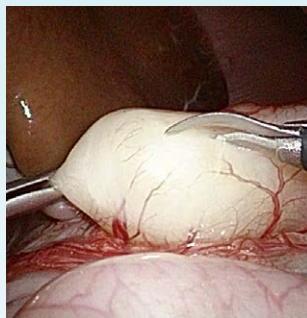
Ale čo je vlastne minimálne invazívna chirurgia? Je to operácia, pri ktorej využívame technicky veľmi dokonalé a miniatúrne nástroje. Tieto zavádzame do tela pacienta cez drobné, niekoľkomilimetrové rezy. Nástroje a zariadenia nám pomáhajú nesmierne detailne vidieť povrch

orgánov v dutine hrudnej alebo v dutine brušnej. Pomocou citlivej kamery a osvetlenia si dokážeme obraz zväčšiť a sledovať na veľkom monitore. Nástroje, ktorými operujeme, si môžeme predstaviť ako dlhé úzke paličky a trubičky, ktoré na jednom konci držíme ako nožničky a na druhom konci, v tele pacienta, sa otvárajú a zatvárajú papuľky, ktorými orgány držíme, natáčame, striháme, režeme, šijeme,

a teda operujeme. Chce to však skúsenosť, zručnosť a 3D predstavivosť.

Menej náročné operácie sa chirurg naučí bezpečne a samostatne vykonávať po asi 5-ročnom tréningu. Chirurgia na operačnej sále je však tímová

práca. Pacient počas operácie spí, je uvedený do celkovej anestézie anestéziológom a jeho sestričkou. Tí sa po celý čas starajú o to, aby sa pacient počas operácie nezobudil, ale aby ho na konci výkonu dokázali bezpečne vrátiť z umelého spánku späť do života. Samotnú operáciu vykonáva operatér, jeho asistent, ktorý je zväčša kameramanom, a sestra-inštrumentárka, ktorá sa stará o to, aby chirurg vždy a včas

dostal do rúk všetko, čo práve potrebuje.

Techniku základných laparoskopických operácií musí zvládať každý chirurg na Klinike detskej chirurgie LF UK v NÚDCH. Napríklad odstránenie zapáleného apendixu alebo odstránenie žlčníka s kameňmi sa operuje klasickým rezom iba vo výnimočných prípadoch.

Naopak, výzvou vyhradenou iba pre niekoľkých zručných detských chirurgov na Slovensku je novorodenecká chirurgia. U novorodenca operujeme minimálne invazívnou technikou napríklad nevyvinutý pažerák alebo nevyvinutý dvanástorník. Na to, aby sa získavali zručnosti aj u najmenších pacientov, slúžia najrôznejšie trenažéry. Sú aj také, ktoré automaticky vyhodnocujú, či robí chirurg pohyby správne a racionálne. Popri rutinnej práci chirurga je nácvik na trenažeri dôvodom, prečo musí chirurg opustiť svoju komfortnú zónu a urobiť niečo navyše. Je to však investícia do bezpečnosti pacienta.

Nové techniky operácií sa snažíme priniesť pre našich pacientov vždy od tých najlepších ce-

losvetovo uznávaných detských chirurgov. Takto sme v NÚDCH zaviedli aj bezjazvové operovanie slabínových prietrží. Túto techniku už bezpečne zvláda väčšina chirurgov na Klinike detskej chirurgie. Aj my sme však prispeli inovatívnou technikou operácie sleziny k spektru špeciálnych výkonov. Táto metóda bola zverejnená v renomovanom americkom lekárskom časopise.

Našou nastávajúcou výzvou je zavedenie robotickej chirurgie pre detského pacienta v Národnom ústave detských chorôb. Robot neoperuje sám, ale svojimi dokonalými mechanickými

a optickými danosťami významne pomáha chirurgovi bezpečne zvládať náročné operácie.

Na Klinike detskej chirurgie v Bratislave vykonáme ročne asi 210 operácií minimálne invazívnym spôsobom. Pacientov s obličkovými ochoreniami operujú týmto spôsobom v Národnom ústave detských chorôb detskí urológovia. Tieto počty pacientov sa v našej nemocnici neustále zvyšujú, pričom sa nám darí držať krok s tými najskúsenejšími európskymi pracoviskami, a to ako technickým vybavením, tak aj najmä vedomosťami a zručnosťami našich chirurgov.

doc. MUDr. Jozef Babala, PhD.
Prednosta Kliniky detskej chirurgie LF UK v NÚDCH

Foto: archív Jozefa Babalu

SPOLUPRÁCA

TUI ReiseCenter

a DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

Podpora
vzdelávania
personálu
Kliniky detskej
chirurgie

Pobyty pre
pacientov

Detská chirurgia v Banskej Bystrici

Od počiatku po súčasnosť

Ak chceme písať o minulosti detskej chirurgie, nesmieme zabudnúť poďakovať všeobecným chirurgom a chirurgom-špecialistom, z ktorých sme vzišli aj my a s ktorými nás spája nielen minulosť, ale aj súčasnosť detskej chirurgie v Banskej Bystrici.

História banskobystrickej chirurgie siaha niekoľko storočí dozadu, no začal by som až rokom 1961, kedy vtedajší primár Petelen zriadil samostatný ordinariát detskej chirurgie a jeho vedením poveril MUDr. Jána Záhora, CSc.

Počas 28 rokov vedenia primára Záhora sa na detskej chirurgii vystriedalo množstvo chirurgov, no väčšina z nich len na krátku dobu. Až MUDr. Vilma Koášová – Rišová sa detskej chirurgii začala venovať natoľko, že získala

atestáciu z detskej chirurgie, a hoci v roku 1989 z Banskej Bystrice odišla do neďalekého Zvolena, detskej chirurgii sa venuje dodnes.

Po odchode primára Záhora do dôchodku pokračoval od 1. januára 1989 vo funkcii ordinára detskej chirurgie **primár MUDr. Jozef Kočajda**.

Primár Kočajda bol pôvodne všeobecný chirurg, ktorý svoju prax začínal v nemocnici v Gelnici. Jeho učiteľmi a kolegami boli nesmierne významné osobnosti chirurgie, ako **napríklad primár Milan Režucha** či v súčasnosti emeritný prednosta III. Chirurgickej kliniky FN na Motole **prof. MUDr. Pavel Pafko, Dr. Sc.**

Pred nástupom do Banskej Bystrice pracoval primár Kočajda

ako primár chirurgického oddelenia v Banskej Štiavnici, kde zaviedol množstvo nových operačných výkonov, napríklad operácie zlomenín krčku stehennej kosti a AO osteosyntézu. V roku 1982 prišiel pracovať do Banskej Bystrice najskôr na oddelenie traumatologickej chirurgie a od roku 1987 na chirurgickú kliniku. Tu sa jeho chirurgické kroky začali postupne upriamovať okrem dospelých aj na detských pacientov. Po absolvovaní viac ako ročnej praxe na detskej chirurgii v Bratislave a po získaní špecializácie v detskej chirurgii sa telom aj dušou oddal detskej chirurgii, pričom uplatnil svoj široký chirurgický rozhľad a bohaté skúsenosti z predchádzajúcich pracovísk.

Po jeho nástupe na pozíciu ordinára dostala detská chirurgia v Banskej Bystrici ucelenejšiu

podobu. Primár Kočajda presadil, aby boli detskí chirurgickí pacienti operovaní lekármi, ktorí sa špecializovali na detskú chirurgiu. Zaviedol 24-hodinovú prísľužbu detského chirurga, ktorú mnohé roky ako jediný atestovaný detský chirurg vykonával on sám. Dovtedy boli pacienti s vrodenými vývojovými chybami operovaní v službách všeobecnými chirurgmi. Od roku 1989 tvorili detskú chirurgiu traja chirurgovia. Okrem primára Kočajdu to boli **MUDr. Július Kvas**, ktorého po jeho odchode v roku 1995 nahradil **MUDr. Ján Novotný**, a **MUDr. Libor Kováč**, ktorý sa detskej chirurgii venoval do roku 1996, kedy prešiel pracovať na onkochirurgiu a na jeho miesto nastúpil **MUDr. Roman Koreň**. Táto trojica chirurgov, primár MUDr. Kočajda, MUDr. Novotný a MUDr. Koreň, spolu s vrchnou sestrou Mgr. Ľudmilou Oravkinovou vytvorili pevný základ pre rozvoj banskobystričky detskej chirurgie.

MUDr. Ján Novotný - zástupca prednostu kliniky

Pod vedením primára Kočajdu sa v Banskej Bystrici začali postupne vykonávať mnohé nové chirurgické operácie detských pacientov. Spomenul by som vykonávanie Ravitchovej operácie deformít hrudníka, ale aj operácie vrodených vývojových malformácií anorekta metódou PSARP, ktorú sa bol primár Kočajda učiť u profesora Škábu. Nemenej významné boli aj ope-

rácie agenézy bránice, kedy bola v roku 2001 prvýkrát vykonaná náhrada bránice sieťou a následne v spolupráci s plastickým chirurgom rekonštrukcia bránice svalovým lalokom s m. latissimus dorsi a serratus anterior. Primár Kočajda sa nebránil ani novým, moderným postupom. Vďaka jeho prístupu a neutíchajúcej snahe o rozširovanie spektra výkonov v Banskej Bystrici ako jedni z prvých začali vďaka skúsenostiam a spolupráci so všeobecnou chirurgiou vykonávať laparoskopické operácie.

Prvá laparoskopická operácia detského pacienta bola v Banskej Bystrici vykonaná v apríli 1996. Išlo o laparoskopickú cholecystektómiu u 12-ročnej pacientky. O rok neskôr, v roku 1997, sa laparoskopicky začali vykonávať aj apendektómie, splenektómie a tiež laparoskopické fundoplikácie s hiatoplastikami. Výsledkom intenzívnej práce a tiež jej ocenením bolo 5. mája 1998 získanie súhlasu MZ na zriadenie primariátu detskej chirurgie s oficiálnym otvorením oddelenia 26. mája 1998. V tom čase bola detská chirurgia stále súčasťou II. Chirurgickej kliniky SZU v Banskej Bystrici a venovala sa kompletnej detskej brušnej chirurgii, detskej onkochirurgii, hrudnej chirurgii a liečbe vrodených vývojových chýb.

Významným medzníkom v histórii detskej chirurgie v Banskej Bystrici bolo zriadenie DFNSP v Banskej Bystrici, a to 28. decembra 2004. Od tohto dňa, kedy detská chirurgia opustila chirurgickú kliniku a stala sa samostatným oddelením, pribudli k pôvodne len chirurgickým detským pacientom aj detskí urologickí, ortopedickí, gynekologickí, traumatologickí, neurochirurgickí a detskí plastickí pacienti. Po tom, čo sa oddelenie detskej chirurgie presťahovalo do priestorov

detskej fakultnej nemocnice, sa zvýšil aj počet lekárov. Do tímu detskej chirurgie sa pridali detská urologička **MUDr. Elena Dobříková** a primár **MUDr. Milan Švec**, detskí gynekológovia **MUDr. Ivan Belan** a neskôr **MUDr. Ľubica Olajcová**, detskí ortopédi **MUDr. Pavol Janek**, **MUDr. Pavel Legiň** a prechodne **MUDr. Vladimír Kubinec**, plastickí chirurgovia primár **Ján Lehoccký** a **MUDr. Silvia Valentová-Strenáčiková**, externe aj viacerí neurochirurgovia a traumatológovia. Po presťahovaní detskej chirurgie sa vytvoril a stal sa našou súčasťou aj operačný tím sestier-inštrumentárok, sanitárov atď. Manažérkou dennej zmeny operačných sál sa stala a je aj v súčasnosti **Mgr. Jana Pokošová**.

1. januára 2007 odovzdal primár Kočajda svoje žezlo jednému zo svojich chirurgických synov, **MUDr. Jánovi Novotnému**. Primár Ján Novotný bol absolventom Lekárskej fakulty UK v Hradci Králové a krátko po promócii v roku 1995 nastúpil na Chirurgickú kliniku FNŠP FDR v Banskej Bystrici, kde sa od začiatku venoval po boku primára Kočajdu detskej chirurgii. Aj on pokračoval v ceste vytýčenej primárom Kočajdom. Postupne navýšil počet chirurgov a tiež chirurgičiek (**MUDr. Martin Michalisko**, **MUDr. Petra Hromádková**, **MUDr. Andrea Sihelská**).

Hoci nie natrvalo, ale určite na osov detskej chirurgie prišli do Banskej Bystrice aj dvaja atestovaní detskí chirurgovia z Bratislavy – v roku 2009 **MUDr. Erich Murár** a v roku 2010 **MUDr. Pavol Omaník**. Obaja sa po krátkej dobe plne začlenili do kolektívu a zatiaľ čo MUDr. Murár postupne rozvíjal detskú traumatológiu, MUDr. Omaník sa upíamal na hrudnú chirurgiu. V tejto dobe bol zriadený aj detský chirurgický urgent, ktorý bol zabezpe-

čený jedným službukonajúcim detským chirurgom a druhým lekárom na príslužbe.

Pod vedením primára Novotného sa aj naďalej zvyšovala úroveň detskej chirurgie v Banskej Bystrici. Dôkazom bolo aj rozšírenie spektra laparoskopických operácií. Primár Novotný spolu s MUDr. Koreňom a stále aj s primárom Kočajdom vykonali prvú laparoskopickú kardiomyotómiu a následne aj prvú laparoskopickú Duhamelovu operáciu pre Hirschsprungovu chorobu. Vďaka dobrým výsledkom sa bansko-bystrická detská chirurgia stala najskôr akreditovaným pracoviskom a **1. októbra 2011 získala štatút kliniky**. Za prednostu bol menovaný prof. **MUDr. Marián Vidiščák, PhD., FEBPS**, ktorý bol do tej doby (od roku 2007) prednostom Kliniky neonatálnej a detskej chirurgie SZU v Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave, kde sa roky venoval chirurgickej liečbe anorektálnych ochorení a malformácií, ako aj detskej a novorodeneckej chirurgii. Ako vedúci Katedry detskej chirurgie SZU pokračoval vo výuke a príprave mladých chirurgov. Po príchode prof. Vidiščáka do Banskej Bystrice nastali na detskej chirurgii opäť personálne zmeny. V apríli 2012 opustil tento už zohratý tím MUDr. Pavol Omaník a o rok neskôr sa do Bratislavy vrátil aj MUDr. Erich Murár. Počas svojho pôsobenia v Banskej Bystrici odviedli títo lekári veľký kus kvalitnej práce nielen na operačnej sále, ale aj svojou pedagogickou a publikačnou činnosťou. V júli 2012 sa tím detských chirurgov rozšíril o troch absolventov – **MUDr. Andreja Sádovského, MUDr. Zuzanu Brnovú – Oršínovú a MUDr. Miroslava Kokavca**. O dva roky neskôr kolektív rozšírila **MUDr. Natália Petrášová**, ktorá neskôr prestúpila a dodnes pracuje na KDCH FN v Motole.

30. júna 2014 nastala zmena vo

vedení Kliniky detskej chirurgie SZU v Banskej Bystrici a z postu prednostu Kliniky detskej chirurgie SZU v Banskej Bystrici odstúpil prof. Vidiščák. Jeho miesto dňa **1. júla 2014** zaujala a dodnes kliniku vedie **MUDr. Roman Koreň**.

MUDr. Roman Koreň, PhD. - prednosta kliniky

MUDr. Roman Koreň bol absolventom Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine. V roku 1996 nastúpil na Chirurgickú kliniku v Banskej Bystrici, kde sa venoval detskej a miniinvazívnej chirurgii a tiež endoskopii.

Aj on sa snažil o rozvoj detskej chirurgie a jednotlivých chirurgických špecializácií. Pod jeho vedením **sa rozšírilo** spektrum **výkonov** vykonávaných **laparoskopicky** a posunula sa aj veková hranica takto operovaných pacientov (laparoskopicky, prípadne torakoskopicky sa operujú novorodenci už krátko po pôrode). Príchodom nových detských urológov – **MUDr. Jaroslava Moľčana**, ktorého neskôr nahradil **MUDr. Martin Jonáš**, sa začali vykonávať aj laparoskopické pyeloplastiky, nefrektómie a heminefektómie. V tomto období sa KDCH rozšírila aj o ďalšie dva chirurgické odbohy, a to detské očné lekárstvo pod vedením **MUDr. Janky Melocikovej** a detské ORL pod vedením **MUDr. Ivety Kráľinskej a MUDr. Janka Bilková**. K rozvoju výrazne prispel aj príchod tímu maxilofaciálnych chirurgov do FNsP

FDR pod vedením prednostu **MUDr. Adama Stebela**, ktorí poskytujú 24-hodinovú kompletnú starostlivosť aj o detských pacientov s vrodenými chybami, nádormi či úrazmi v ústnej a tvárov-čelustnej oblasti.

V súčasnosti KDCH v Banskej Bystrici pod vedením prednostu MUDr. Romana Koreňa, zástupcu prednostu MUDr. Jána Novotného a vrchnej sestry **Bc. Michaely Ránovej** disponuje 27 lôžkami, na ktorých poskytuje kompletnú zdravotnú starostlivosť v odbohoch detskej brušnej a hrudnej chirurgie, detskej onkochirurgie,

Bc. Michaela Ránová - vedúca sestra kliniky

detskej traumatológie a ortopédie, detskej urológie a detskej gynekológie. Zahŕňa aj hepatobiliárnu a transplantačnú chirurgiu, neurochirurgiu, maxilofaciálnu a plastickú chirurgiu, no aj ostatné chirurgicky orientované odbohy vrátane očného a ORL.

Za dobrým menom KDCH v Banskej Bystrici však nestoja len samotní detskí chirurgovia, ale aj sestry, zdravotníckí asistenti či sanitári, a je výsledkom dobrej spolupráce s detskými anesteziológmi a intenzivistami, detskými onkológmi, detskými rádiológmi, pediatriami, pediatrickými špecialistami a v neposlednom rade vďaka spolupráci s chirurgmi a špecialistami z Rooseveltovej nemocnice.

DARUJ NÁM BODY Z APLIKÁCIE

a premeň ich
na pomoc **detským**
pacientom na klinikách
detskej chirurgie

**DETSKÁ
CHIRURGIA**
OZ SLNIEČKO NA CESTE!

Platí v dátume 6. - 26. 12. 2024

www.detska-chirurgia.sk

Objavte novú vernostnú aplikáciu
ORLEN nabitú výhodami
www.orlen.sk/orlen-app

Hypertrofická pylorostenóza

Ste zvedaví, čo sa skrýva pod týmto záhadným názvom? Objasníme vám to hneď v nasledujúcich riadkoch. Ak je niečo hypertrofické, znamená to nadmerné zväčšenie. Stenóza je zúženie a pylorus je anatomická časť žalúdka, ktorá umožňuje posun stravy ďalej do čriev. V prípade, že dôjde k zúženiu pylorického kanála na podklade zhrubnutia svaloviny, hovoríme o hypertrofickej pylorostenóze. Tá sa vyskytuje u niektorých novorodencov a vyžaduje operačné riešenie detským chirurgom. Na našej Klinike detskej chirurgie NÚDCh operujeme ročne priemerne 15 malých pacientov s touto diagnózou.

Čo je hypertrofická pylorostenóza a ako vzniká?

Pylorus (vrátnik) je koncová časť žalúdka ústiaca do duodena (dvanástorníka). Jeho stena obsahuje cirkulárnu vrstvu hladkej svaloviny a predstavuje tak zvieráč, ktorý reguluje pasáž stravy a štiav zo žalúdka ďalej do duodena.

Za normálnych okolostí je pylorický kanál u niekoľkotýždňo-

vého dojčata dlhý do 15 mm a hrúbka svaloviny nepresahuje 3 mm. Ak sú tieto hodnoty vyššie, spôsobuje prekážku a zabraňuje tak obsahu žalúdka pasážovať ďalej, z čoho dochádza aj k zvracaniu.

Ako a prečo vzniká, nie je zatiaľ úplne objasnené a nevieme jej teda ani predísť.

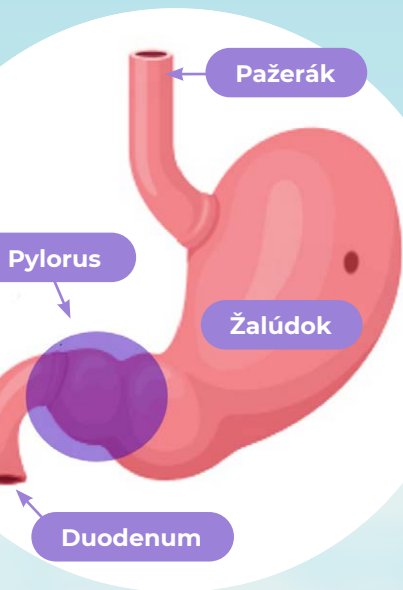
Príznaky

Prvým príznakom je zvracanie prúdom, ktoré sa začne prejavovať medzi 3. – 6. týždňom života dojčata. Dieťa zvracia hneď alebo krátko po nakŕmení, a to tak, že žalúdočný obsah strieka ďaleko – tzv. projektilové zvracanie. Ide teda o iné zvracanie ako pri veľmi často sa vyskytujúcom gastroezofageálnom refluxe.

Dieťa spočiatku nezvracia po každom kŕmení a nie tak nápadne, neskôr už po každom kŕmení. Celkový stav dieťaťa je na začiatku dobrý, keď stav trvá dlhšie, dochádza k úbytku na hmotnosti a k dehydratácii.

U predčasne narodených detí nastupujú prvé príznaky hypertrofickej pylorostenózy neskôr ako u donosených detí, pričom nemusia byť také výrazné.

pyloru a taktiež jeho priepustnosť. Ak má pacient vyššie spomenuté príznaky a na USC vyšetrení spĺňa parametre hypertrofickej pylorostenózy, je prijatý na chirurgické oddelenie, kde ďalej vyšetríme laboratórne parametre a začneme prípravu k operácii.

Liečba

V prvom rade je nutné malého pacienta dostatočne infúzne rehydratovať a pripraviť na operačný zákrok. Sledujeme laboratórne parametre – hladiny iónov (najmä sodík, draslík, chlór) a stav acidobázickej rovnováhy v krvi. K ďalším opatreniam pred operáciou patrí zavedenie sondy do žalúdka (na jeho odľahčenie) a poloha pacienta v sedačke. Definitívna liečba je operačná. Spočíva v narezaní zhrubnutej svaloviny pyloru bez toho, aby sa poškodila sliznica. Takáto operácia trvá približne 40 minút. Na našej klinike ju vykonávame otvorenou metódou, teda cez malý rez vpravo nad pupkom (dlhý približne 2 – 2,5 cm) a tiež miniinvazívne (laparoskopicky).

Rekonvalescencia

Rekonvalescencia po operácii hypertrofickej pylorostenózy, či už otvorenou cestou, alebo po miniinvazívnom zákroku, je veľmi rýchla. Už pár hodín po operácii môžu pacienti prijímať stravu (materské mlieko/umelú mliečnu formulu) a v priebehu jedného dňa sa väčšina z nich dostane aj na svoje plné dávky stravy. Do domácej starostlivosti sú pacienti zvyčajne prepustení na druhý až tretí pooperačný deň.

Autor:
MUDr. Rebeka Pechanová

Vyšetrenia a stanovenie diagnózy

Ak pozorujete vyššie spomenuté príznaky u vášho dieťaťa, treba vyhľadať lekársku pomoc. Veľmi spoľahlivým vyšetrením pri diagnostike hypertrofickej pylorostenózy je ultrasonografické vyšetrenie, ktorým zistíme presné hodnoty rozmerov

TRAUMA V DETSKOM VEKU X-BIONIC SPHERE, 19. – 21. 6. 2024

V dňoch 19. – 21. júna 2024 sa konal jubilejný 20. ročník kongresu detskej traumatológie – Trauma v detskom veku. Uskutočnil sa v priestoroch X-Bionic v Šamoríne za prítomnosti viac ako stovky lekárov, lekárov a zdravotných sestier zo Slovenska a Čiech. Traumatologický kongres bol určený pre chirurgov, detských chirurgov, traumatológov, ortopédov a sestry, ktoré sa denne stretávajú s detskou traumou.

Podujatie usporiadala Slovenská spoločnosť detskej chirurgie, traumatológie a endoskopické chirurgie, Klinika detskej chirurgie LFUK, NÚDCH Bratislava a Detská chirurgia – OZ Slniečko na ceste!

Za organizačný výbor ďakujeme všetkým zdravotníkom, ktorí sa kongresu Trauma v detskom veku zúčastnili, a tiež sponzorom, bez ktorých by sme toto podujatie nevedeli zrealizovať.

DOBRODRUŽSTVÁ SLNIEČKA NA CESTE

Zimný deň

Jeden zimný a chladný deň sa na oblohe objavil veľký snehový oblak. Tento oblak bol plný snehových vločiek.

Tie sa už nevedeli dočkať, kedy sa budú sypať na zem a robiť všetkým radosť. A keď tu zrazu sa oblak roztrhol

a snehové vločky začali padať na zem, až pokryli celú krajinu.

Ako každé ráno sa Slniečko zobudilo, otvorilo najskôr jedno očko, potom druhé, poriadne sa natiahlo a vyskočilo zo svojej

teplučkej postielky. Dnešné ráno však bolo iné ako všetky ostatné. Pozrie von oknom a nemôže uveriť vlastným očkám.

Dúfa, že nesníva. Pretrie si ešte raz poriadne oči a zistí, že to skutočne nie je len sen. Slniečko prvýkrát videlo krajinu pokrytú

bielou perinou a na nej bielučky sneh. „Hurá, hurá!“, kričí Slniečko. Veľmi sa teší, poskočí a od tolkej radosti nevie, čo má skôr

spraviť. Rýchlo otvorí dvere, až mu sneh zafúkne rovno do tváričky a do domčeka. „Bffff, je poriadna zima“, pomyslí si Slniečko

a hneď aj dvere zatvára. Zotrie si sneh, ktorý mu nafúklo do tváre a beží k telefónu.

„Ahoj Mesiačik, videl si aké je krásne počasie?“ kričí do telefónu Slniečko. „Ahoj Slniečko, áno, videl som.“

Skvelý deň na zimnú sánkovačku. Poriadne sa obleč Slniečko a pôjdeme“, odpovie Mesiačik.

„Dobre Mesiačik, ale čo si mám obliecť, keď je vonku takéto chladné počasie a sneží?“ pýta sa Slniečko.

„Slniečko, ako prvé si obleč pančuchy a tričko s dlhým rukávom, dospeláci tomu hovoria termoprádlo, to ochráni tvoje telo pred

zimou a udrží ho v teple. Nezaбудni na teplé ponožky“, pokračoval Mesiačik. No v tom mu skočilo do reči Slniečko: „Mesiačik,

veď to mi bude zima“. Mesiačik pokračuje: „Slniečko, nebuď také nedočkavé, to nie je všetko. Budeš ešte potrebovať mikinu,

nepremokavé nohavice, topánky, bundu a samozrejme nezabudni ani na čiapku, šál a rukavice“. „Dobre Mesiačik“,

Slniečko zloží telefón a rýchlo sa ide sa obliecť a čakať na Mesiačik.

Slniečku už bolo takému naobliekanému vnútri veľmi teplo a tak sa rozhodlo počkať na lavičke pred domčekom. O malú chvíľu

Slniečko vidí, ako sa k jeho domčeku blíži Mesiačik. Pozrie sa lepšie a vidí, že za sebou niečo ťahá. Po chvíli je už pri domčeku

a ukazuje Slniečku jeho nové sánky. „Pod Slniečko, spolu ich vyskúšame“, hovorí nadšene Mesiačik. Slniečko prikývne a už spolu

veselo kráčajú po čerstvo napadnutom snehu, ktorý im vŕzga pod nohami.

„Slniečko, pri hrách vonku v zime musíš myslieť aj na BEZ-PEČ...“, mesiačik ani nedohovorí a Slniečko leží na zemi.

„Áááuuuu“, kričí Slniečko. „Na

NAŠI PODPOROVATELIA

PRODUKTOVÍ PARTNERI

PARTNERI

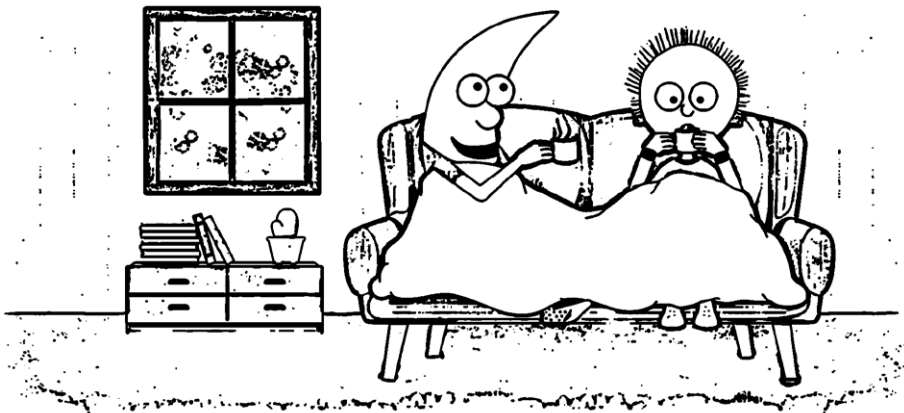
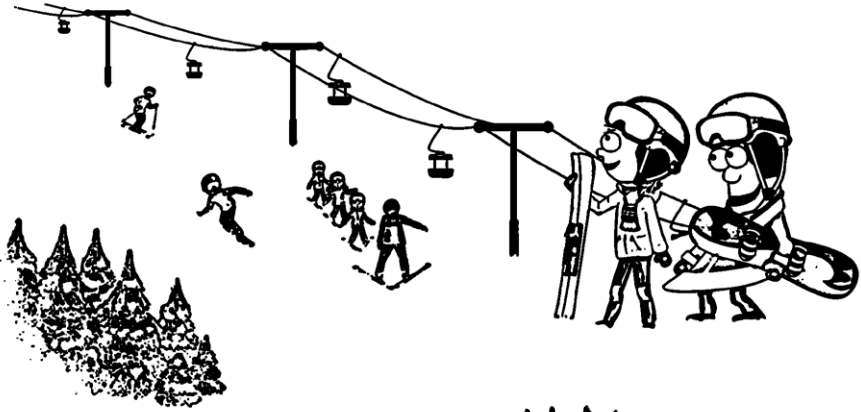

MEDIÁLNI PARTNERI

MARKETINGOVÍ PARTNERI

NOVINKY NA KLINIKE

BRATISLAVA

NOVINKY NA KLINIKE

BANSKÁ BYSTRICA

Rakytňček

Telekom Run

Vďaka vašim 2%
Tašky ku transportným lehátkam

**Vypočujte si
naše podcasty**

**Pravidelne pre
vás pripravujeme
nové témy**

Nájdete nás aj
na Youtube a Spotify

www.slnieckonaceste.sk/podcasty

**DETSKÁ
CHIRURGIA**
OZ SLNIEČKO NA CESTE!

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

info@detska-chirurgia.sk, +421 948 035 425,

www.detska-chirurgia.sk,

Ak chcete aj vy pomôcť našim malým pacientom, môžete tak urobiť napríklad finančným príspevkom na účet OZ: FIO banka, číslo účtu: 2900451930/8330, IBAN: SK09 8330 0000 0029 0045 1930

Detská chirurgia, štvrťročník, DEtská CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE! Limbová 2643/1, 833 40 Bratislava, IČO: 42306116. Dátum vydania: október 2024, Číslo: 4/2024, 3. ročník, ISSN 2729-9589, registrácia MK SR č. EV 6028/21.